

med Forslag for det første til en Forenkling af Statens Administration, for det andet til en Formindskelse af Statens Administrationsudgifter og for det tredje om en hurtigere Forretningsgang indenfor Statsadministrationen. Særlig hvad det sidste Punkt angaar, maa det siges at være i høj Grad tiltrængt.

Som første Resultat af Kommissionens Overvejelser foreligger der nu en den 5. September 1924 afgiven Betænkning angaaende Statens Erhvervsvirksomheder. Jeg har set, at der fra forskellige Sider er fremkommet en Kritik over, at Betænkningen angaaende Statens Erhvervsvirksomheder er kommet først. Man havde ønsket, at den anden Betænkning, som for nogle Dage siden blev omdelt til det høje Tings Medlemmer, skulde være kommet først og Betænkningen angaaende Statens Erhvervsvirksomheder som Nr. 2. Jeg anser nu denne Kritik for fuldstændig uberettiget. Det forekommer mig, at det var det rigtigste, at Betænkningen angaaende Statens Erhvervsvirksomheder først blev gjort til Genstand for Behandling her i Rigsdagen, saa at den hurtigst muligt kan resultere i Vedtagelsen af disse Lovforslag. Der kan ikke være nogen Tvivl om, at Statens Erhvervsvirksomheder har den allerstørste Betydning for Statens Økonomi i det hele taget. De i Betænkningen fremsatte Forslag har alle det fælles Formaal at skabe en mere økonomisk og mere forretningsmæssig Drift af Statens Erhvervsvirksomheder. Kravet herom er for saa vidt ikke noget nyt; det har været fremsat adskillige Gange tidligere, og det har specielt været fremsat, hver Gang Talen har været om Statsbanerne. Jeg skal foreløbig beskæftige mig med Statsbanerne. En Del af de Synspunkter, der kan gøres gældende her, gælder ogsaa for de øvrige Eters Vedkommende, men Statsbanerne er jo langt den største af Statens Erhvervsvirksomheder, og de Principper, hvorefter Statsbanerne drives, vil ogsaa være afgørende for de andre Eters Vedkommende.

Statsbanernes Styrelse har gentagne Gange været til Behandling her i Rigsdagen. Fra 1878 til Dato har man ikke mindre end 7 Gange beskæftiget sig med Styrelsesformen og de økonomiske Spørgsmaal angaaende De danske Statsbaner. Sidste Gang dette Spørgsmaal var til Forhandling her i Rigsdagen, var paa Grundlag af en af Statsbaneudvalget af 17. Juni 1911 afgiven Betænkning. I denne Betænkning gjorde man sig til Talsmand for en Reorganisation

af Statsbanernes Styrelse og til Talsmand for større Dispositionsfrihed for Ledelsen med Hensyn til Takster og med Hensyn til mindre detaljerede Budgetter, idet disse hidtil havde skabt for snævre Grænser for Ledelsens Initiativ og Handlefrihed. I Betænkningen af 5. September 1924, som alle ærede Medlemmer har i Hænde, gøres tilsvarende Synspunkter gældende; men disse Synspunkter er i Modsætning til den tidligere Betænkning mere koncist affattet. De samler sig om følgende fire Hovedpunkter: En Forrentning paa 5 pCt. af den i Virksomheden anbragte Kapital og ændrede Afskrivningsregler, en mindre detaljeret Specifikation af de forskellige Konti paa Finansloven, større Bevægelsesfrihed med Hensyn til Fastsættelse af Takster og Ændring af Styrelsesformen, saaledes at Loven fastslaar Hovedlinierne for Organisation, medens Detaillerne fastsættes administrativt eller paa de aarlige Normeringslove. Ved Lovforslagets Fremsættelse var den højtærede Trafikminister inde paa disse forskellige Punkter, og det vilde derfor kun være Gentagelse, hvis jeg ogsaa vilde komme ind paa en nærmere Omtale deraf. Jeg skal kun holde mig til de to sidste Punkter som dem, der egentlig vedkommer de Lovforslag, som i Dag er til første Behandling her i Tinget.

Der er for det første Lovforslaget om Statsbanernes Styrelse. For dette Lovforslags Vedkommende er der ingen Ændringer i Hovedlinierne, idet man har bibeholdt Hovedgrundlaget i den tidligere Lov af 1915. Man bibeholder en Generaldirektør, Afdelingschefer og Inddeling i Distrikter med sagkyndig Bistand indenfor Trafik-, Bane- og Maskinafdelingen. Men det, der efter min Mening er det gode ved dette Forslag, er, at Forslaget er mindre detaljeret end den tidligere Styrelseslov og derfor sætter Administration og Minister i Stand til at indrette Forholdene efter Tidens Krav. En stor Del kan i Fremtiden ordnes rent administrativt eller ved de aarlige Finanslove. Hidtil har Generaldirektøren for de danske Statsbaner været at betragte som en Departementschef, direkte sorterende under Ministeren. Nu fastslaas dette nærmere i Lovforslagets § 1, idet der indsættes, at Styrelsen af Statsbanerne ledes af Generaldirektøren som Departementschef direkte under Ministeren. Af mere betydelige Ændringer til Styrelsesloven er der Spørgsmaalet om Nedlæggelsen af Generalsekretariatet. Man er fra alle Sider enig om, at en Nedlæggelse af General-